

Ambitie gewasbescherming en biociden particulier gebruik 2.0

2026-2030

**Samen werken aan
zorgvuldig gebruik
en een toekomst-
bestendig aanbod van
gewasbeschermings-
middelen en biociden
voor de consument**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	03
2.	Ambitie doelstellingen	05
3.	Speerpunten	07
4.	Adviescommissie voor ontwikkelingen gedurende de looptijd van de ambitie	14
Bijlage I	Uitleg bioprotectie	16
Bijlage II	Het begint bij goed advies – inhoud adviespunten	18

1. Inleiding

Nederland telt 5,5 miljoen particuliere tuinen. Deze kunnen een grote bijdrage leveren aan vergroening, biodiversiteit, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Tuinbezitters lopen echter soms tegen plagen of andere uitdagingen aan in de tuin en in en rond het huis. Het is belangrijk dat deze verantwoord kunnen worden opgelost zonder onnodige schade aan mens, dier en milieu.

Retailers bieden consumenten middelen aan als oplossing voor deze plagen en uitdagingen in en rond het huis. Daarbij zijn retailers, leveranciers en producenten van deze middelen zich bewust van hun rol en verantwoordelijkheid om op een verantwoorde manier bij te dragen aan vergroening. Binnen deze rol en verantwoordelijkheid willen leden van Tuinbranche Nederland het onnodig gebruik van chemische particuliere gewasbeschermingsmiddelen en biociden terugdringen en waar mogelijk vervangen door natuurlijke alternatieven. Zo blijft tuinieren plezierig en draagt het bij aan een veerkrachtige, biodiverse omgeving. Na een gezamenlijke ambitieperiode van 2020–2024 zetten leveranciers en retailers in de periode 2026–2030 via deze nieuwe ambitie, scherpere stappen om het gebruik en aanbod van middelen te verduurzamen en het aandeel bioprotectie te vergroten.

Deze Ambitie 2.0 is aangescherpt ten opzichte van de Ambitie gewasbescherming particulier gebruik 2020-2024 en uitgebreid met biociden. In dit ambitiedocument wordt eerst ingegaan op de scope en definities waarna de ambitiedoelstellingen worden omschreven. In de speerpunten is vervolgens uitgewerkt hoe we aan het behalen van de doelstellingen werken.

1.1 Scope

Deze ambitie richt zich op gewasbeschermingsmiddelen en biociden (zoals hieronder gedefinieerd) die in de Nederlandse retailsector verkocht worden voor particulier gebruik in en rondom het huis. Dat omvat zowel gewasbeschermingsmiddelen als biociden tegen plagen, ongedierte en groene aanslag voor binnen- en buitengebruik, zoals deze in hetzelfde schap of online productsegment worden aangeboden bij een retailer. Voor middelen die buiten worden ingezet, is in deze ambitie een concrete doelstelling opgenomen om te werken aan een groter aandeel bioprotectie. Voor middelen die binnen worden gebruikt wordt deze doelstelling in 2026 uitgewerkt en toegevoegd aan deze ambitie.

1.2 Definities

In deze ambitie wordt het volgende verstaan onder de onderstaande begrippen.

Basisstof

Een stof die al voor een ander doel op de markt is, maar ook voor gewasbeschermingsdoeleinden mag worden gebruikt b.v. voedingsmiddelen zoals natuurazijn of bier. Eventuele risico's zijn namelijk al bij het oorspronkelijke gebruik bepaald. Let wel: de basisstof mag wél worden toegepast voor gewasbeschermingsdoeleinden, maar níet als gewasbeschermingsmiddel worden verkocht. Een basisstof heeft per definitie een laag risico en heeft geen effect op de hormoonhuishouding, het immuunsysteem of (de ontwikkeling van) het zenuwstelsel.¹

Biociden

Als zodanig door het Ctgb en ECHA toegelaten middelen voor particulier gebruik die op basis van die toelating door particulieren mogen worden ingezet tegen mieren, groene aanslag, vlooien, kakkerlakken, wespen etc. in en om huis. Het gaat in deze ambitie in eerste instantie om de volgende biociden: middelen tegen groene aanslag, muizen en mieren. De scope en ambitie met betrekking tot overige biociden worden in 2026 bepaald na nader onderzoek.

Bioprotectie

Middelen van natuurlijke oorsprong of daaraan identieke stoffen, zoals micro-organismen, semiochemicaliën, extracten van plantaardige producten of ongewervelde macro-organismen zoals verder omschreven in de definitie "Bioprotection" van de International Biocontrol Manufacturers Association². Bioprotectie kent (nog) geen wettelijke definitie. In Bijlage I is de definitie die wij aanhouden verder uitgewerkt en wordt aangegeven hoe we als sector controleerbaar maken welke middelen uit het assortiment hieronder vallen.

Biostimulant

Een product dat de plantenvoedingsprocessen stimuleert, onafhankelijk van het nutriënten-gehalte van het product, met als enige doel:

- Het gebruik van nutriënten door de plant efficiënter te maken;
- De tolerantie tegen abiotische stress te verhogen;
- De kwaliteitskenmerken te verbeteren; en/of
- De beschikbaarheid van in de bodem of in de rhizosfeer vastgehouden nutriënten te vergroten.³

Binnen middelen

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor particulier gebruik die op basis van hun toelating enkel mogen worden toegepast binnenshuis en in bedekte teelten (in kassen).

Buiten middelen

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor particulier gebruik die op basis van hun toelating enkel mogen worden toegepast buiten.

Middelen toegelaten voor gebruik buiten en binnen

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor particulier gebruik die op basis van hun toelating zowel buiten als binnen en in bedekte teelten (in kassen) mogen worden toegepast. In deze ambitie behandelen we deze groep als buitenmiddelen.

Ctgb

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Het Ctgb is verantwoordelijk voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor de Nederlandse markt en beoordeelt of deze middelen veilig zijn voor mens, dier en milieu voordat ze mogen worden verkocht.

ECHA

Europees Agentschap voor chemische stoffen. ECHA beheert onder andere de registratie, beoordeling, autorisatie en beperking van chemische stoffen op Europees niveau.

IBMA

De International Biocontrol Manufacturers Association. IBMA is een organisatie die fabrikanten van producten gebaseerd op bioprotectie vertegenwoordigt. Bioprotectie wordt ook wel omschreven als alternatieve middelen om plagen en ziekten aan te pakken op een milieuvriendelijke manier en met producten van natuurlijke oorsprong of daaraan identieke stoffen.

Gewasbeschermingsmiddelen

Als zodanig door het Ctgb toegelaten gewasbeschermingsmiddelen voor particulier gebruik die op basis van die toelating door particulieren mogen worden ingezet tegen onkruid, slakken, luizen, rupsen etc. in en om huis.

Kandidaten voor Vervanging

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden die op basis van de aanwijzing door de Europese Commissie als "candidate for substitution"⁴ zijn aangemerkt, omdat ze als risicovol worden beschouwd. Maar die nog wel een toelating hebben omdat er nog niet (voldoende effectieve) alternatieven voor zijn.

¹Basisstof | College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

²ibmadefinitionleafletweb.pdf

³Verordening EU 2019/1009: Verordening - 2019/1009 - EN - EUR-Lex

⁴Op basis van EU verordening 1107/2009 en te vinden in onderdeel E van de volgende Annex: EUR-Lex - 02011R0540-20200203 - EN - EUR-Lex

2. Ambitie-doelstellingen

In dit hoofdstuk beschrijven we de ambitie doelstellingen. In hoofdstuk 3 beschrijven we via speerpunten hoe we deze doelen precies uitleggen en hoe we daaraan werken.

Doelstelling 1 | Kennis en advies als basis

Onze doelstelling is om consumenten in staat te stellen de omgeving in en om hun huis op een verantwoorde en duurzame manier te onderhouden. We willen bereiken dat gewasbeschermingsmiddelen en biociden alleen als laatste stap worden ingezet. Na preventieve maatregelen zoals een gezonde bodem, goede voeding, biostimulanten, mechansche- en niet-chemische oplossingen. Dit doen we door deskundig advies, goed opgeleide medewerkers en heldere informatievoorziening te bieden. En door het gebruik van niet-toegelaten middelen actief te ontmoedigen. Zo dragen we als sector bij aan een gezonde bodem, sterke planten en een biodiverse leefomgeving.

We werken hieraan via speerpunten 1, 2 en 3.

Doelstelling 2 | Een toekomstbestendig assortiment richting 2030

We streven ernaar dat zowel de binnen- als buiten middelen die in het tuincentrum worden verkocht steeds minder impact op het milieu hebben. Doelstellingen voor buiten middelen waren al onderdeel van de voorgaande ambitie. Deze middelen hebben, door waar ze worden toegepast, meer dan binnen middelen, mogelijk effect op biodiversiteit en milieu. Voor buiten middelen kunnen we snellere en grotere stappen zetten dan voor binnen middelen.

Ook binnen middelen zijn voor ons belangrijk. Het onderscheid tussen binnen- en buiten middelen zal voor de consument niet altijd duidelijk zijn. Daarom willen we dat consument erop kan vertrouwen dat wij voor het hele schap – binnen- én buiten middelen – stappen zetten naar een assortiment met minder milieu-impact.

We stellen in deze ambitie eerst een 2030 doelstelling voor buiten middelen vast en we werken in 2026 aan een doelstelling voor binnen middelen en aan een tussendoelstelling voor buiten middelen.

Buiten middelen

Voor de buiten middelen is onze doelstelling dat in 2030 het assortiment gewasbeschermingsmiddelen en de in de definities benoemde biociden dat door de ondertekenende retailpartijen en leveranciers uit deze ambitie wordt aangeboden voor 95 - 100% bestaat uit middelen die vallen onder de categorie bioprotectie. Ons streven als sector is 100%. Echter, om dat te bereiken moeten er ook op vlakken buiten ons bereik stappen gezet worden zoals beschreven in speerpunt 4. Daarom stellen wij deze doelstelling op 95 - 100%. Op basis van een 0-meting die duidelijk maakt waar we nu staan, stellen we in 2026 een tussendoel vast dat bepaalt hoever we willen zijn in het behalen van deze doelstelling in 2028.

Er van uitgaand dat er voldoende alternatieven beschikbaar zijn, geldt voor de aangeboden gewasbeschermingsmiddelen die niet in de categorie bioprotectie vallen, dat zij vanaf 2030 geen middelen meer mogen bevatten die als Kandidaten voor Vervanging zijn aangemerkt. Voor de biociden worden op dit punt in 2026 doelstellingen geformuleerd, mede vanwege het feit dat Kandidaten voor Vervang in gewasbescherming niet per definitie van toepassing zijn voor biociden.

Binnen middelen

Deze categorie was niet meegenomen in de voorgaande ambitie, maar wordt nu actief toegevoegd. Omdat toepassing en milieu-impact van binnen middelen sterk verschillen van buiten middelen en we hier niet eerder afspraken over hebben gemaakt, vraagt het bepalen van een concrete doelstelling extra onderzoek. Bovendien valt een aanzienlijk deel van de biociden in deze groep. Voor buiten middelen zetten we nu alvast stappen. Voor binnen middelen streven we ernaar om in 2026 gezamenlijk duidelijke afspraken te maken over het streefpercentage bioprotectie in dit assortiment.

We werken aan deze doelstelling via speerpunt 4

Doelstelling 3 | Veilig en duurzaam verpakken en informatie over het juist weggooien van verpakkingen

Ook via verpakkingen voorzien we de consument van duidelijke en betrouwbare informatie over het veilig en verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden, inclusief correcte dosering en het duurzaam afvoeren van restanten en verpakkingen, zodat mens, dier en milieu beschermd worden en risico's door verkeerd gebruik of weggooien worden beperkt.

We werken aan deze doelstelling via speerpunt 5.

3. Speerpunten

In de speerpunten in dit hoofdstuk zijn de stappen omschreven die we met de ambitiepartners gaan zetten om onze doelstellingen te behalen.

Speerpunt 1: Het begint bij goed advies

We vinden het als sector belangrijk om de consument van zodanig advies te voorzien dat gewasbeschermingsmiddelen en biociden alleen als laatste stap worden ingezet voor een teveel aan insecten, een plantenziekte of groene aanslag of onkruid die wordt ervaren. Daarom volgen we in deze ambitie de volgende stappen van advisering:

1. **Voorkomen is beter dan genezen:** we adviseren eerst over methoden en middelen die een gezonde bodem, sterke planten en een biodiverse plantomgeving die in balans is bevorderen. Daarmee wordt het uit de hand lopen van insectenpopulaties of ongewenste groei van planten of algen beperkt. Hierbij is ook verandering van beeldvorming van belang. We willen de consument meer bewust maken dat niet iedere bladluise of stukje onkruid direct bestreden hoeft te worden.
2. **Mechanische aanpak en natuurlijke vijanden:** dit betreft advisering over niet-chemische methoden en technieken en de inzet van natuurlijke vijanden om te grote insectenpopulaties en ongewenste groei van planten en algen, als die toch zijn ontstaan, aan te pakken.
3. **Inzet van middelen, in eerste instantie op basis van bioprotectie:** pas in laatste instantie adviseren we een oplossing die ligt in gewasbeschermingsmiddelen of biociden. Daarbij zorgen we ervoor dat we de klant adviseren te kiezen voor middelen die bij voorkeur gebaseerd zijn op bioprotectie, en zetten we in op zorgvuldig, verantwoord en veilig gebruik.

In Bijlage II is per punt verder omschreven waar de advisering precies over gaat en hoe deze eruit kan zien.

Speerpunt 2: Het tuincentrum is hét kenniscentrum over gezonde bodem, weerbare planten en plantomgeving en verantwoord gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Om de consument te kunnen adviseren volgens de stappen uit speerpunt 1, is het nodig dat medewerkers van het tuincentrum voldoende achtergrondinformatie hebben om de consument goed te informeren en dat de consument ook op andere manieren bekend wordt gemaakt met (de gedachte achter) de beschreven stappen. Daar zijn verschillende dingen voor nodig.

1. Opleiding van tuincentrum medewerkers

Om goed de kunnen adviseren op de in speerpunt 1 genoemde stappen moeten tuincentrum medewerkers voldoende kennis van zaken hebben.

Dit betekent dat:

- A. Elk tuincentrum minimaal één expert gewasbeschermingsmiddelen en biociden heeft;
- B. Deze expert minimaal de cursus Bodem- en Gewasbescherming en biociden van Kiem! heeft gevolgd of een vergelijkbare opleiding die dezelfde leerdoelen bevat;
- C. Deze expert extra expertise heeft over de specifieke middelen die in het tuincentrum beschikbaar zijn; en
- D. Dat de expert gewasbeschermingsmiddelen en biociden bekend is bij alle medewerkers.
- E. Ondertekenende retailers streven ernaar minimaal één expert aanwezig te hebben in iedere vestiging. De expert kan niet altijd aanwezig kan zijn. Het verdient dus aanbeveling dat waar mogelijk meerdere medewerkers worden opgeleid.

2. Informatie in de winkel en online

Wanneer de consument de winkel bezoekt zal niet altijd een medewerker geraadpleegd worden. Soms is de zoektocht van de consument al online begonnen of zoekt de consument zelf in de winkel naar de juiste oplossing.

Om ook deze consument te stimuleren om te handelen volgens de stappen uit Speerpunt 1, zorgen retailers ervoor dat deze speerpunten ook online en in de winkel een plek krijgen. Dit kan bijvoorbeeld via routing (eerst plantenversterkers en bodemverbeters, dan natuurlijke bestrijders en gereedschappen en als laatste het middelenschap), informatievoorziening via teksten en QR-codes en manier van plaatsen van producten in het schap (producten op basis van bioprotectie het meest op ooghoogte). Maar het kan bijvoorbeeld ook in de vorm van pilot's rondom de inzet van nuttige insecten.

Voor de informatievoorziening richting de consument stelt Tuinbranche Nederland generieke informatie beschikbaar. Retailers zijn verplicht de kernboodschap uit deze informatie online en in de winkel bij de betreffende producten over te brengen aan de consument. Dit mag in eigen format en tekst of in de daardoor door Tuinbranche Nederland aangereikte format.

3. Inzet op het verkrijgen van bredere bekendheid over gezonde bodem, sterke planten en een tuin in balans met de benodigde biodiversiteit

Om tot een meer biodiverse leefomgeving te komen zijn goede grond, weerbare en geschikte planten en variatie van planten van groot belang. Door meer in te zetten op bewustwording van dit belang, kunnen we er met elkaar voor zorgen dat de laatste stap van advisering steeds minder hoeft te worden ingezet.

Het komt vaak voor dat de consument naar de winkel komt wanneer er al een probleem wordt ervaren. Als de consument zich bewust was geweest van het handelingsperspectief om plagen en andere uitdagingen te voorkomen, had het probleem wellicht voorkomen kunnen worden.

Daarom zetten retailers en leveranciers erop in om, al wanneer de consument in de winkel of online een aankoop van planten doet, steeds meer aandacht te geven aan advisering over bijvoorbeeld:

- Het gezond maken van de bodem met bodemverbetersaars en organische voedingsstoffen maar ook door bijvoorbeeld mulchen;
- Het gebruiken van de juiste planten op de juiste plek (zon/schaduw/nat/droog) en duurzaam geteelde planten die een positieve bijdrage leveren aan de biodiversiteit;
- Het nut en de inzet van bio-stimulanten;
- Het vogel- en egelvriendelijk maken van de tuin: deze dieren eten enorm veel insecten en kunnen populaties in proportie houden;
- Het voorkomen van onkruid door de inzet van bodembedekkers zoals mulch of of bodembedekkende planten.

Speerpunt 3: Het gebruik van alternatieve, niet toegelaten huis-, tuin- en keuken middelen wordt ontmoedigd

Tuincentra richten zich op de verkoop van door het Ctgb, of een andere bevoegde toelatingsinstantie, erkende middelen en producten die voldoen aan de wettelijke kaders. De consument grijpt voor de bestrijding van onkruid en groene aanslag ook naar alternatieve huis-, tuin-, en keukennmiddelen zoals producten zonder geldige toelating op basis van werkzame stoffen als chloor en schoonmaakazijn. Het verbieden of verminderen van het aantal toegelaten middelen kan dit uitwijkgedrag versterken. Een verschuiving van door het Ctgb toegelaten middelen naar niet geregistreerde middelen is ongewenst en moet worden teruggedrongen.

Ondertekenaars willen dit tegengaan door:

- A. Via de communicatie bij het schap en online duidelijk aan te geven welke middelen toegelaten en geschikt zijn voor gebruik als bestrijdingsproduct in de tuin en in huis;
- B. Betreffende middelen die niet zijn toegelaten voor bepaald gebruik, niet in of bij het schap voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden te plaatsen;
- C. Als branche contact te zoeken met bijvoorbeeld andere retailers, de overheid en NGO's om dit ook onder de aandacht te brengen om hier meer bekendheid aan te geven bij de consument.
- D. Geen producten of toepassingen te promoten als bestrijdingsoplossing als deze niet voor dat doel toegelaten zijn. Specifiek voor producten zonder toelating of producten met toelating als basisstof betekent dit dat de regels omtrent etikettering en communicatie op de winkelvloer door zowel producent als retailer in acht worden genomen.

Ondertekenaars houden zich vanzelfsprekend aan alle wettelijke regels die hiervoor gelden.

Speerpunt 4: Een toekomstbestendig assortiment richting 2030

1. Glyfosaat

Per 1 januari 2022 hebben de ambitieondertekenaars het gebruik van middelen op basis van glyfosaat teruggebracht naar nul. Dit was een bovenwettelijke stap waarmee we als tuinsector het belang dat wij hechten aan echte vergroening konden onderstrepen. Voor zover glyfosaathoudende middelen voor particulier gebruik tijdens de looptijd van deze ambitie nog wettelijk zouden zijn toegestaan blijft het standpunt ook onder deze ambitie dat geen glyfosaathoudende middelen worden geproduceerd of afgenomen door de ambitie ondertekenaars.

2. Buiten middelen

In de afgelopen jaren zijn er door de sector grote stappen gezet naar een assortiment dat gebaseerd is op bioprotectie. Hier willen wij als sector verdere stappen in blijven zetten.

Voor de buiten middelen is onze doelstelling dat in 2030 het assortiment, dat door de ondertekenende retailpartijen en leveranciers uit deze ambitie wordt aangeboden, voor 95 - 100% bestaat uit middelen die vallen onder de categorie bioprotectie. Dit percentage ziet op het aantal aanbodslijnen (m.a.w. soorten producten) dat wordt aangeboden.

Ons streven als sector is 100%. Echter, om dat te bereiken moeten er ook op vlakken buiten onze directe invloedssfeer stappen gezet worden die wij hieronder verder omschrijven. Omdat wij hier beperkt invloed op hebben stellen we het doel op 95-100%.

Op basis van een 0-meting die duidelijk maakt waar we nu staan, stellen we in 2026 een tussendoel vast dat bepaalt hoe ver we willen zijn in het behalen van deze doelstelling in 2028.

Er van uitgaand dat er voldoende alternatieven beschikbaar zijn, geldt voor de aangeboden gewasbeschermingsmiddelen die niet in de categorie bioprotectie vallen geldt dat zij vanaf 2030 geen middelen meer mogen bevatten die als Kandidaten voor Vervanging zijn aangemerkt. Voor biociden gelden andere Kandidaten voor Vervanging, deze zullen worden meegenomen in de aanvullingen in 2026.

3. Binnen middelen

Deze categorie was niet meegenomen in de voorgaande ambitie, maar wordt nu actief toegevoegd. Omdat toepassing en milieu-impact van binnen middelen sterk verschillen van buiten middelen en we hier niet eerder afspraken in hebben gemaakt, vraagt het bepalen van een concrete doelstelling extra onderzoek. Bovendien vallen veel biociden onder deze groep. Voor buiten middelen zetten we alvast stappen, en voor binnen middelen streven we ernaar om in 2026 gezamenlijk duidelijke afspraken te maken over het streefpercentage bioprotectie in dit assortiment.

4. Afspraken en voorwaarden om de doelen te bereiken

Om tot de bovenstaande doelstelling te komen spreken de ambitieondertekenaars af dat:

- A. Leveranciers zich blijven inzetten voor het stapsgewijs vergroten van hun aanbod gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebaseerd op bioprotectie om de beoogde doelstellingen te kunnen halen.
- B. Retailers via hun inkoop actief sturen op het vergroten van het aandeel gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebaseerd op bioprotectie.
- C. Retailers vanaf 2027 geen reclame meer maken voor niet-bioprotectie binnen en buiten gewasbeschermingsmiddelen via promotiekanalen buiten de winkel.
- D. We gedurende de looptijd van de ambitie jaarlijks, na afloop van elk kalenderjaar in het eerste kwartaal evalueren wat de voortgang is op het aandeel productaanbod van gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebaseerd op bioprotectie in de winkel. In het tweede kwartaal bespreken we dit met de retailers, zodat de bevindingen meegenomen kunnen worden in opbouw van het assortiment in het volgende jaar. Aan de hand hiervan kunnen we sturen en kennis kunnen delen. Dit betekent dat retailers en leveranciers het percentage van hun binnen middelen en buiten middelen dat bestaat uit bioprotectie op jaarbasis aanleveren aan Tuinbranche Nederland. Tuinbranche Nederland zal dit samenvoegen om een geanonimiseerd totaalbeeld te schetsen.

Voorwaarden om de doelstellingen te kunnen behalen

Als sector willen wij voor voor buiten middelen van gewasbescherming en genoemde biociden gaan voor een assortiment dat voor 100% in de categorie bioprotectie valt. Voor binnen middelen en overige biociden gaan we in 2026 een doelstelling bepalen. Voor beide categorieën geldt dat om voor het hoogst haalbare te gaan, er ook stappen moeten worden gezet die buiten onze directe invloedssfeer liggen.

Wij zien de onderstaande stappen daarom als voorwaarden om onze hoogste doelstellingen te bereiken:

1. Verbeterde en versnelde toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden gebaseerd op bioprotectie en natuurlijke basisstoffen door het Ctgb;
2. Het beter kunnen vermarkten van toegelaten producten gebaseerd op bioprotectie door middel van de mogelijkheid om een duidelijke claim op het product te mogen vermelden waaruit blijkt dat het om een bioprotectie middel gaat en daarmee het onderscheid ook richting de consument te kunnen verduidelijken;
3. Het beter kunnen vermarkten van basisstoffen door versoepeling van regels rondom etikettering zodat bijvoorbeeld ook de werking op de voorkant van de verpakking vermeld mag worden;
4. Het aansluiten van andere ketenpartijen zoals bouwmarkten en grootschalige (online) retailers in deze ambitie om een level playing field te creëren, wellicht in de vorm van een convenant;
5. De aanwezigheid van een wettelijke definitie van een gewasbeschermingsmiddel en biocide gebaseerd op bioprotectie.

Wij zullen ons als sector ook inzetten om beweging te creëren op de bovenstaande punten en daarom spreken we af dat:

- A. Tuinbranche Nederland, samen met verschillende relevante partners, zich richting de overheid in zal zetten voor verbeterde mogelijkheden op het gebied van etikettering en verbeterde toelating bij het Ctgb en het komen tot een wettelijke definitie voor bioprotectie.
- B. Tuinbranche Nederland zich inzet om bouwmarkten en grootschalige retailers te laten aansluiten bij de ambitie.

Speerpunt 5: Veilig en duurzaam verpakken en informatie over het juist weggooien van verpakkingen

1. Dosering

Gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn volgens de richtlijnen van de toelatingsinstanties veilig voor mens, dier en milieu mits zij volgens de wettelijke richtlijnen worden gebruikt. Onjuist gebruik van (geconcentreerde) gewasbeschermingsmiddelen en biociden door consumenten kan leiden tot ongewenste blootstelling voor mens, dier en milieu met de bijbehorende risico's. Als de middelen in verkeerde verhoudingen worden gebruikt kunnen deze schade veroorzaken. Het risico op schade als gevolg van doseerfouten kan worden beperkt door de verkoop van Ready to Use verpakkingen, waarmee doseringsfouten tot het verleden behoren. Ook is bij deze verpakkingen minder kans dat restanten van gewasbeschermingsmiddelen bij een consument blijven staan. In de voorgaande ambitie werd dan ook gekozen voor meer inzet op Ready to Use verpakkingen.

Echter, Ready to Use verpakkingen hebben ook nadelen. Het zijn namelijk grotere verpakkingen waardoor de hoeveelheid verpakingsafval toeneemt. Ook wordt daarmee de CO₂-uitstoot door het transport hoger en moet meer opslag- en schapruimte worden vrijgemaakt om de grotere volumegroottes te accommoderen. De milieu voor- en nadelen van de twee type verpakkingen laten zich moeilijk vergelijken.

In deze ambitie werken wij toe naar een assortiment dat grotendeels gebaseerd is op bioprotectie en dus bestaat uit door de natuur afbreekbare stoffen. Daarmee worden de risico's bij overdosering in het geval van geconcentreerde verpakkingen ook kleiner. Ondertekenaars mogen daarom naar eigen inzicht gebruik maken van Ready to Use-verpakkingen of geconcentreerde verpakkingen waarbij wordt ingezet op het voorkomen van doseringsfouten.

Daarom zorgen ondertekenaars ervoor dat:

- A. Consumenten, mede via de verpakking, worden ingelicht hoe veilig om te gaan met gewasbeschermingsmiddelen en het correcte gebruik ervan.
- B. Leveranciers zich in blijven zetten om nieuwe verpakkingen te ontwikkelen die doseringsfouten voorkomen.

2. Informatie over het weggooien van verpakkingen en restanten van middelen

In het kader van milieuveiligheid is het ook van belang dat de consument weet hoe hij middelen veilig kan bewaren en hoe hij eventuele restanten en verpakkingen moet afvoeren. De meest aangewezen plek om hier duidelijkheid over te bieden is de verpakking van het product. Hier bestaan ook regels voor die per type product zullen verschillen.

Ondertekenaars spreken het volgende af over informatie over het juist weggooien richting de consument:

- A. In het geval van restanten en verpakkingen die wettelijk gezien bij het chemisch afval horen, bestaan vanuit de toelating strikte regels over wat er op de verpakking vermeldt moet worden zodat de consument weet wat te doen. Ook voor sommige andere verpakkingen bestaan wettelijke regels. Aanvullende afspraken zijn voor die producten niet nodig.
- B. In het geval er geen wettelijke verplichting bestaat over wat te melden op de verpakking over het weggooien daarvan, komt op alle producten een duidelijk logo op de verpakking te staan wat aangeeft waar deze end of life moet worden weggegooid. Producenten spannen zich in om hierbij de weggooiwijzer gehanteerd door het Kennis Instituut Duurzaam Verpakken (Weggooiwijzer - KIDV) te volgen. Hierbij moet ook duidelijk worden waar het product weg te gooien in het geval van aanwezigheid van restanten.
- C. De gemeentelijke milieustraat is de plek waar naar wordt verwezen voor inname van restanten van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
- D. De expert gewasbeschermingsmiddelen en biociden in het tuincentrum is de aangewezen persoon om de consument te adviseren bij vragen over verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen en biociden.

4. Adviescommissie voor ontwikkelingen gedurende de looptijd van de ambitie

Er wordt een adviescommissie ingesteld

De tuinbranche wil de ontwikkelingen op het gebied van gewasbeschermingsmiddelen en biociden monitoren. Tuinbranche Nederland heeft een belangrijke rol om leden te informeren over de algemene ontwikkelingen rondom particuliere gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Via de nieuwsbrief en andere kanalen worden actuele zaken gecommuniceerd. Als middelen worden toegelaten of de toelating wordt ingetrokken, is de status van een middel duidelijk. Het kan zich ook voordoen dat rondom een actieve stof in een toegelaten middel twijfel ontstaat, bijvoorbeeld via maatschappelijke en wetenschappelijke discussie. De middelen zijn in een dergelijk geval nog steeds toegelaten. Tuinbranche Nederland kan leden niet verbieden een dergelijk middel te verkopen. Toch is de vraag hoe om te gaan met de verkoop van een dergelijk middel tijdens de periode dat het ter discussie staat. Wij willen voor gevallen waar gerede twijfel is ontstaan over een toegelaten middel een adviescommissie¹ instellen.

Deze adviescommissie bestaat uit de volgende partijen:

- Eén hoofdkoper gewasbeschermingsmiddelen en biociden van één van de retail organisaties;
- Eén lid van een onafhankelijke partij en/of één lid dat in staat is de wetenschappelijke inzichten goed te duiden;
- Eén medewerker van Tuinbranche Nederland die de portefeuille gewasbescherming en biociden onder de hoede heeft.
- Eén lid van de leveranciers van gewasbeschermingsmiddelen

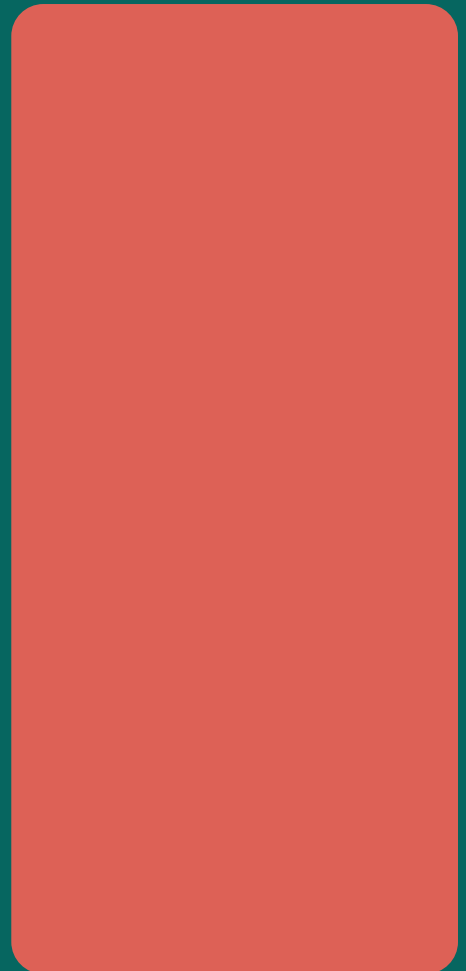
Wanneer komt deze adviescommissie samen?

- Indien één van de leden van de adviescommissie gerede twijfel heeft aan de toepassing van een
- Gewasbeschermingsmiddel of biocide voor de particuliere markt, omdat er uit significante studies blijkt dat er gevaar is voor mens, dier of milieu.
- Indien er vanuit de leden opgeroepen wordt om, op basis van gerede twijfel, als adviescommissie een uitspraak te doen.

¹ Om objectiviteit te bevorderen is een voorwaarde dat de leden van de adviescommissie geen direct commercieel belang hebben bij een middel dat ter discussie staat.

Wat kan de adviescommissie doen?

- De adviescommissie kan het advies geven dat een middel niet moet worden verkocht door de leden van de Tuinbranche, ondanks dat het door het Ctgb is toegelaten;
- De adviescommissie kan tevens besluiten dat er geen reden is om het middel uit de verkoop te halen;
- De adviescommissie geeft dit advies slechts als er op basis van breder wetenschappelijk onderzoek is duidelijk is geworden dat het middel bij correct gebruik toch schade kan veroorzaken aan mens, dier of milieu;
- De adviescommissie geeft dit advies pas als het advies door alle leden van de commissie unaniem wordt onderschreven.

De status van het advies

- Het advies van de adviescommissie wordt gedeeld met alle deelnemende ambitiepartijen;
- Het advies wordt ook voorgelegd aan het bestuur van TBNL;
- Het advies zal, indien het bestuur het eens is, door Tuinbranche Nederland verder worden gecommuniceerd aan alle leden, ook degenen die niet deelnemen aan de ambitie;
- Ontvangers van het advies kunnen zelf besluiten of zij dit advies opvolgen maar worden dringend geadviseerd het advies te volgen. I.v.m. mededinging technische redenen is kan opvolging van het advies niet worden afgedwongen;
- Tuinbranche Nederland en de adviescommissie kunnen gedurende de looptijd van dit ambitiedocument partijen bijeenbrengen om nadere afspraken formeel vast te leggen.

Bijlage I | Uitleg bioprotectie

1. Waarom bioprotectie?

Als sector willen we toewerken naar een middelenpakket dat zoveel mogelijk gebaseerd is op producten van natuurlijke oorsprong of daaraan identieke stoffen. We zetten hierop in omdat we verwachten dat we me deze middelen de impact op het milieu zoveel mogelijk verkleinen wanneer een middel als bestrijding wordt ingezet. Het liefst zouden we als sector toewerken naar deze doelstelling op basis van een wettelijke erkende definitie.

Voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor particulier gebruik bestaat niet de mogelijkheid tot een biologische certificering dus een doelstelling op biologische middelen kan niet gesteld worden in dit geval. Het is de verwachting dat op termijn wel een definitie voor bioprotectie voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden op Europees niveau in de wet wordt opgenomen. Echter tot die tijd zullen we moeten werken met een aparte definitie voor gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor particulier gebruik, om in te zetten op verkleinen van milieu impact van de producten. Middelen op basis van bioprotectie zijn van natuurlijke oorsprong of de stoffen zijn daaraan identiek en daarmee in lijn met de wens van de sector om hiernaartoe te werken. Daarom is dit wat de sector betreft een geschikte definitie om aan de doelstellingen te werken.

De International Biocontrol Manufacturers Association (IBMA) is een organisatie die fabricanten van producten gebaseerd op bioprotectie vertegenwoordigd. Bioprotectie wordt ook wel omschreven als alternatieve middelen om plagen en ziekten aan te pakken op een milieuvriendelijke manier en met producten van natuurlijke oorsprong of daaraan identieke stoffen. IBMA zet zich op Europees niveau in voor een eenduidige definitie van bioprotectie zodat duidelijk is welke middelen hieronder vallen en de toelating van dit soort middelen verbeterd en versneld kan worden. Omdat IBMA geldt als belangrijke autoriteit op dit gebied volgen wij in deze ambitie hun definitie van bioprotectie, ook in de uitleg van wat bioprotectie inhoudt onderstaand.

2. Wat houdt bioprotectie in?

Bioprotectie wordt toegepast ter bescherming tegen ongewenste organismen, waaronder plagen en ziekteverwekkers, en voldoet daarbij aan de volgende kenmerken:

- het vindt zijn oorsprong in de natuur;
- het kan direct uit de natuur worden gewonnen of, indien gesynthetiseerd, moet het natuuridentiek zijn;
- het kent toepassingen in onder andere de landbouw, bosbouw, openbare ruimten, huis- en tuinomgevingen, en de volksgezondheid.

Aangezien bioprotectanten hun oorsprong in de natuur hebben, is hun impact op het milieu anders dan bij chemisch synthetische middelen want:

- natuurlijke stoffen en semiochemicaliën beschikken over bestaande natuurlijke afbraakroutes of zijn inert;
- ongewervelde biocontrole-agentia (IBCA's) en microbiële middelen worden gereguleerd door bestaande mechanismen binnen ecosystemen die hun populaties in balans houden; en
- semiochemicaliën, IBCA's en microbiële middelen zijn doorgaans zeer specifiek gericht op doelorganismen.

Bioprotectie is bedoeld om:

- niet pathogeen te zijn voor mensen;
- geen ongewenste bijwerkingen te hebben op mensen;
- niet bij te dragen aan de ontwikkeling van antimicrobiële resistentie bij pathogenen die mensen of dieren treffen.

Productcategorieën binnen het toepassingsgebied van “Bioprotectie” omvatten momenteel:

Semiochemicaliën

Dit zijn stoffen die worden uitgescheiden door planten, dieren en andere organismen en die worden gebruikt voor communicatie binnen of tussen soorten. Ze hebben een doelgerichte en niet-toxische werking.

Microbiële middelen

Deze middelen zijn gebaseerd op micro-organismen, waaronder maar niet beperkt tot bacteriën, schimmels, protozoën, virussen, viroïden en mycoplasma's. Ze kunnen bestaan uit volledige micro-organismen, levende of dode cellen, bijbehorende microbiële metabolieten, fermentatiematerialen en celcomponenten.

Natuurlijke stoffen

Deze bestaan uit één of meerdere componenten die afkomstig zijn uit de natuur, waaronder maar niet beperkt tot: planten, (micro)algen, dieren, mineralen, bacteriën, schimmels, peptiden, protozoën, virussen, viroïden en mycoplasma's. Ze kunnen direct uit de natuur worden gewonnen of, indien gesynthetiseerd, natuuridentiek zijn (denk aan citroenzuur wat ook fabrieksmatig kan worden gemaakt maar qua moleculen identiek is aan citroenzuur van een citroen). Deze definitie sluit semiochemicaliën en microbiële middelen uit.

Ongewervelde biocontrole-agentia (ook wel macrobials genoemd)

Dit zijn natuurlijke vijanden zoals insecten-, mijten- en aaltjessoorten die plaagpopulaties bestrijden via predatie of parasitisme.

3. Hoe controleren we of middelen onder deze definitie vallen?

De definitie van bioprotectie is nog niet wettelijk vastgelegd en ook niet via certificering te bewijzen. Omdat middelen gebaseerd op bioprotectie een wezenlijk onderdeel van onze ambitie vormen, vinden we het van belang dat we kunnen toetsen of middelen hieronder vallen.

Leveranciers weten zelf welke van hun middelen hieronder vallen. Zij leveren jaarlijks aan Tuinbranche Nederland een lijst aan van middelen die zij aan de Nederlandse retail verkopen en geven daarbij aan wat wel en wat niet in de categorie bioprotectie valt. Op de totale lijst van alle leveranciers, vindt door de medeleveranciers een controle plaats om vast te stellen of deze middelen inderdaad onder de categorie bioprotectie vallen. Tuinbranche Nederland legt vervolgens deze door de leveranciers opgestelde lijst, met middelen die in de categorie bioprotectie vallen, voor aan een onafhankelijke adviesorganisatie die checkt of de betreffende middelen inderdaad als bioprotectie kwalificeren.

4. Hoe werken we met deze term in de toekomst?

Tijdens de looptijd van deze ambitie kan het zo zijn dat de term bioprotectie ook wettelijk wordt vastgelegd. Daarbij kan het zijn dat de definitie iets wijzigt en zal het ook zo zijn dat middelen op een andere manier gecontroleerd kunnen worden op het voldoen aan deze definitie. We volgen deze ontwikkeling en passen de ambitie en manier van monitoren mogelijk tussentijds aan om ervoor te zorgen dat deze in lijn is met wet- en regelgeving op dit gebied.

Bijlage II | Het begint bij goed advies

inhoud adviespunten

1. Waarom bioprotectie?

Als sector willen we toewerken naar een middelenpakket dat zoveel mogelijk gebaseerd is op producten van De basis van een gezonde en sterke plant is goede grond en gezonde bodem. Als tuinbezitters de grond goed bewerken zullen planten het beter doen en weerbaarder zijn. Ook het bemesten van de grond en het voeden van de plant hoort daarbij. Daarnaast is het ook van belang dat een tuin in balans is. Een omgeving met bijvoorbeeld veel dezelfde planten biedt geen natuurlijk evenwicht. Natuurlijke vijanden van bepaalde insecten blijven weg en in zo'n omgeving hebben andere insecten vrij spel. Advisering over een divers assortiment aan planten en andere tips om een brede diversiteit van insecten naar de tuin te lokken is daarom ook van belang. Denk bijvoorbeeld aan insectenhôtels, bedekking van de grond met bladeren, vogelkastjes of een egeldoorgang. Ook onkruid heeft minder kans in een tuin die in balans is en in bijvoorbeeld een border met goede grond die dicht begroeid is of waar veel bladeren op liggen.

Ook is het belangrijk om te adviseren om te werken aan beeldvorming over het nut- of noodzaak van bestrijding. Een paar insecten op een plant en her en der een aangevreten plekje vormen niet direct een probleem dat bestreden hoeft te worden. Een paar vliegen in huis ook niet. Elk insect heeft namelijk een functie en heeft natuurlijke vijanden. Door niet alle insecten direct te bestrijden wordt de voedselkringloop en daarmee het natuurlijk evenwicht in de tuin het beste in stand gehouden. Daarom zetten we ook in op de beeldvorming hierover.

2. Mechanische aanpak en natuurlijke vijanden

Wanneer er toch een teveel is ontstaan aan onkruid of groene aanslag, of wanneer bepaalde insecten in grote getale aanwezig zijn en de planten het dreigen te begeven, dan wordt in eerste instantie geadviseerd om mechanische methoden en technieken in te zetten. Daarbij valt te denken aan handmatig verwijderen of schoffelen van onkruid. Of het gebruik van krabbers, water en schrobbers of branders op verharding tegen onkruid en groene aanslag.

We adviseren de klant dus altijd eerst het volgende:

- Onkruid te verwijderen met een schoffel of onkruidschraaper;
- Oppervlakten eerst borstelen bij groene aanslag;
- Gebruik van kokend water bij de aanpak van onkruid tussen tegels;
- Het afknippen van bepaalde aangetaste delen van de plant bij schimmels of insecten;
- Het afspritzen met koud water van de plant bij luizen en witte vlieg
- Het gieten met kokend water bij het bestrijden van mieren.
- Inzet van producten gericht op vangen en verjagen in plaats van bestrijden

Ook de inzet van natuurlijke vijanden valt onder deze stappen van advisering. De meeste insecten hebben namelijk natuurlijke vijanden. Zo eten de larven van lieveheersbeestjes graag bladluizen en kunnen aaltjes worden ingezet tegen bijvoorbeeld taxuskevers. Steeds meer leveranciers en tuincentra verkopen ook natuurlijke vijanden als product en dit willen we meer bekendheid geven bij de particuliere consument.

3. Inzet van middelen, in eerste instantie op basis van bioprotectie

Pas in laatste instantie adviseren we een oplossing die ligt in gewasbeschermingsmiddelen of biociden. Daarbij zorgen we ervoor dat we de klant adviseren te kiezen voor middelen die bij voorkeur gebaseerd zijn op bioprotectie, en zetten we in op zorgvuldig, verantwoord en veilig gebruik.

Ondertekenaars

Leveranciers

De volgende leveranciers onderschrijven het streven de verregaande stappen, zoals beschreven in deze Ambitie Gewasbescherming en Biociden 2.0, te zetten.

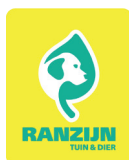

Retailorganisaties

De volgende Retailorganisaties onderschrijven het streven de verregaande stappen, zoals beschreven in deze Ambitie Gewasbescherming en Biociden 2.0, te zetten. Zij voeren deze stappen zelf uit of doen er alles aan dat deze stappen bij de bij hen aangesloten retailers worden geïmplementeerd.

Intergamma

welKOOP

Contact

Arnhemse Bovenweg 100
3708 AG Zeist
088 97 30 608
info@tuinbranche.nl

TUINBRANCHE
NEDERLAND